

Συμβουλευτική Επιτροπή Ορθής Πρακτικής
Πέμπτη Έκθεση

Δεκέμβριος 2018

Εισαγωγή

Η Συμβουλευτική Επιτροπή Ορθής Πρακτικής, στο εξής αναφερόμενη ως η Επιτροπή, συστάθηκε σύμφωνα με τις διατάξεις του Άρθρου 4 του Ελληνικού Στατιστικού Νόμου (Ν. 3832 της 9ης Μαρτίου 2010, όπως έχει τροποποιηθεί). Ο Νόμος ορίζει ότι η Επιτροπή αποτελείται από πέντε μέλη ως εξής:

- α) ένα μέλος που υποδεικνύεται από τη Βουλή των Ελλήνων,
- β) ένα μέλος που υποδεικνύεται από την Ευρωπαϊκή Στατιστική Υπηρεσία (Eurostat),
- γ) ένα μέλος που υποδεικνύεται από τον Ευρωπαϊκό Συμβουλευτικό Φορέα για τη Διακυβέρνηση στον τομέα της Στατιστικής (ESGAB),
- δ) ένα μέλος που υποδεικνύεται από την Επιτροπή του Ευρωπαϊκού Στατιστικού Συστήματος (ESSC), και
- ε) ένα μέλος που υποδεικνύεται από την Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα.

Ο Πρόεδρος της Ελληνικής Στατιστικής Αρχής (ΕΛΣΤΑΤ) έχει το δικαίωμα να συμμετέχει στην Επιτροπή χωρίς ψήφο.

Έργο της Επιτροπής, όπως ορίζεται στον Νόμο, είναι η κατάρτιση ετήσιας έκθεσης σχετικά με την εφαρμογή των Αρχών 1 έως 6 του Κώδικα Ορθής Πρακτικής για τις Ευρωπαϊκές Στατιστικές στο Ελληνικό Στατιστικό Σύστημα. Η έκθεση υποβάλλεται στη Βουλή των Ελλήνων, αφού ενημερωθεί σχετικά ο Ευρωπαϊκός Συμβουλευτικός Φορέας για τη Διακυβέρνηση στον τομέα της Στατιστικής, και δημοσιοποιείται μετά την υποβολή της στη Βουλή.

Σύμφωνα με τον Νόμο, και αφού είχε συμβουλευτεί τους διαφόρους φορείς που υποδεικνύουν τα μέλη, ο Υπουργός Οικονομικών εξέδωσε τον Ιανουάριο του 2013 Απόφαση (Αρ. Πρωτ. Δ6Α1001384ΕΞ2013, όπως έχει τροποποιηθεί), με την οποία συγκροτείται η Επιτροπή και ορίζονται τα πέντε μέλη για τη διετή περίοδο 2013-2014. Σύμφωνα με την εντολή που της είχε ανατεθεί, η αρχική Επιτροπή κατάρτισε δύο ετήσιες εκθέσεις, τον Σεπτέμβριο του 2013¹ και τον Δεκέμβριο του 2014², αντίστοιχα, κατά τη διάρκεια της θητείας της, η οποία έληξε στο τέλος του 2014. Σύμφωνα με τον Νόμο όπως ίσχυε τότε, επανεξετάσθηκε από τις Ελληνικές Αρχές το μέλλον της Επιτροπής και αποφασίστηκε ότι ο Νόμος πρέπει να τροποποιηθεί προκειμένου να συσταθεί η Επιτροπή ως μόνιμη συμβουλευτική επιτροπή, με μέλη τα οποία θα διορίζονται από τον Υπουργό Οικονομικών για διετή θητεία. Ο Νόμος τροποποιήθηκε δεόντως τον Ιούλιο του 2015 και ο Υπουργός Οικονομικών εξέδωσε Απόφαση (Αρ. Πρωτ. 0002491ΕΞ2016) τον Μάρτιο του 2016, ορίζοντας νέα μέλη για την περίοδο 2016 έως και 2017. Η Επιτροπή αυτή κατάρτισε

¹ http://www.statistics.gr/documents/20181/300673/report_adv_2013_GR.pdf/47cee2cf-6550-4e14-bf79-921d0a695eb2

² http://www.statistics.gr/documents/20181/300673/report_adv_2014_GR.pdf/32c18e1e-8846-4ea1-8d23-b3a96a269968

δύο ετήσιες εκθέσεις, τον Δεκέμβριο του 2016³ και τον Δεκέμβριο του 2017⁴, αντίστοιχα, κατά τη διάρκεια της θητείας της, η οποία έληξε στο τέλος του 2017. Για άλλη μια φορά, ο Υπουργός Οικονομικών εξέδωσε Απόφαση (Αρ. Πρωτ. 2/20895/0004) τον Μάρτιο του 2018, ορίζοντας νέα μέλη για την περίοδο 2018 έως και 2019. Τα στοιχεία των μελών που ορίστηκαν στην επανασυσταθείσα Επιτροπή δίνονται στο Παράρτημα 1. Η κα Χριστίνα Καραμιχαλάκου από την ΕΛΣΤΑΤ ορίστηκε Γραμματέας της Επιτροπής. Ο κ. Αθανάσιος Κων. Θανόπουλος, ο οποίος διορίστηκε ως Πρόεδρος της ΕΛΣΤΑΤ τον Φεβρουάριο του 2016, διαδεχόμενος τον κ. Ανδρέα Γεωργίου, συμμετείχε στις συσκέψεις της Επιτροπής σύμφωνα με το Άρθρο 4(5) του Νόμου.

Η πρώτη σύσκεψη της νέας Επιτροπής πραγματοποιήθηκε στις 5 Ιουνίου 2018 και ο κ. Stephan Moens, Γενικός Σύμβουλος στη Στατιστική Υπηρεσία του Βελγίου και μέλος της Επιτροπής που έχει υποδειχθεί από την Επιτροπή του Ευρωπαϊκού Στατιστικού Συστήματος (ESSC), εξελέγη ως Πρόεδρος. Δεδομένου του σχετικά σύντομου χρονικού διαστήματος που είχε στη διάθεσή της για την κατάρτιση της 5^{ης} έκθεσης, η Επιτροπή αποφάσισε να μειώσει την έκταση της έκθεσης και να επικεντρωθεί σε ορισμένα θέματα που σχετίζονται ιδιαίτερα με την εντολή της αντί να εξετάσει συστηματικά όλες τις αρχές του Κώδικα Ορθής Πρακτικής. Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται: στην Αρχή 1α, Συντονισμός και Συνεργασία, συμπεριλαμβανομένης της διαδικασίας πιστοποίησης στο Ελληνικό Στατιστικό Σύστημα· στην Αρχή 3, Επάρκεια Πόρων· και στην Αρχή 5, Στατιστικό Απόρρητο και Προστασία των Δεδομένων, με ιδιαίτερη προσοχή στην εφαρμογή του Γενικού Κανονισμού για την Προστασία Δεδομένων (ΓΚΠΔ). Στη συνέχεια, η Επιτροπή συνεδρίασε δύο φορές, στις 10-11 Σεπτεμβρίου 2018, όπου είχε αλληλεπιδράσεις με υψηλόβαθμα στελέχη της ΕΛΣΤΑΤ και άλλων Εθνικών Αρχών, καθώς και με διάφορα εξωτερικά ενδιαφερόμενα μέρη, και επίσης στις 18 Δεκεμβρίου 2018 προκειμένου να υιοθετήσει επίσημα την πέμπτη Ετήσια Έκθεσή της.

Η παρούσα έκθεση δεν ακολουθεί τη δομή της 3^{ης} και της 4^{ης} Ετήσιας Έκθεσης, αλλά εστιάζει, υπό μία ελαφρύτερη μορφή, σε μία σειρά συγκεκριμένων θεμάτων. Η Επιτροπή σκοπεύει να καταρτίσει μία εξαντλητική και πλήρη έκθεση το 2019.

³ http://www.statistics.gr/documents/20181/1196143/report_adv_3rd_GR.pdf/fa9f5a78-85d8-4707-af0e-021a31653a18

⁴ http://www.statistics.gr/documents/20181/1196143/GPAC_4th_Report_2017_gr.pdf/661cccf7-d8e2-4e3b-8653-04f3d6cb56b1

Η αναθεώρηση του Κώδικα Ορθής Πρακτικής για τις Ευρωπαϊκές Στατιστικές και ο αντίκτυπός της στο έργο της Επιτροπής

Ο Κώδικας Ορθής Πρακτικής για τις Ευρωπαϊκές Στατιστικές αναθεωρήθηκε στις 16 Νοεμβρίου 2017. Αυτή ήταν η δεύτερη αναθεώρηση του Κώδικα Ορθής Πρακτικής, ο οποίος υιοθετήθηκε αρχικά το 2005. Μετά την επικαιροποίηση του κειμένου το 2011, ο σκοπός της δεύτερης αναθεώρησης του Κώδικα Ορθής Πρακτικής ήταν να αντικατοπτρίσει πρόσφατες αλλαγές και καινοτομίες στην ανάπτυξη, παραγωγή και διάχυση των επίσημων στατιστικών στο Ευρωπαϊκό Στατιστικό Σύστημα και πέραν αυτού, όπως τις νεοεμφανιζόμενες πηγές δεδομένων και τη χρήση νέων τεχνολογιών. Εστίασε, επίσης, στον εκσυγχρονισμό του νομικού πλαισίου, ιδίως όσον αφορά στην ευθυγράμμιση του Κώδικα Ορθής Πρακτικής με τις σχετικές διατάξεις του τροποποιημένου Κανονισμού 223/2009 για τις ευρωπαϊκές στατιστικές και στα αποτελέσματα των Επιθεωρήσεων Ομοτίμων σχετικά με την εφαρμογή του Κώδικα Ορθής Πρακτικής.

Ιδιαίτερη σημασία για το έργο της Επιτροπής έχει η επέκταση της Αρχής 1 με μία Αρχή 1α περί Συντονισμού και Συνεργασίας. Η Επιτροπή είχε ήδη προβεί σε μια εξέταση της διαδικασίας πιστοποίησης στο Ελληνικό Στατιστικό Σύστημα· αυτή μπορεί τώρα να βελτιωθεί στο πλαίσιο αυτής της νέας αρχής. Άλλα νέα σημεία του Κώδικα Ορθής Πρακτικής που θα μπορούσαν να σχετίζονται με το έργο της Επιτροπής είναι η εισαγωγή ενός νέου Δείκτη στην Αρχή 2, σχετικά με την πρόσβαση σε άλλα δεδομένα, όπως δεδομένα που κατέχουν ιδιώτες· η αναδιατύπωση του Δείκτη 4.2, προκειμένου να συμπεριληφθεί η ενσωμάτωση δεδομένων από πολλαπλές πηγές· η αναδιατύπωση του Δείκτη 5.5, προκειμένου να συμπεριληφθεί αναφορά στην προστασία της ασφάλειας και της ακεραιότητας των στατιστικών στοιχείων.

Προς εκπλήρωση της νομικής εντολής της, η Επιτροπή θα παρακολουθεί, από τώρα και στο εξής, την εφαρμογή των Αρχών 1 (συμπεριλαμβανομένης της Αρχής 1α) έως 6 του Κώδικα Ορθής Πρακτικής για τις Ευρωπαϊκές Στατιστικές, όπως καθορίζονται στην έκδοση που εγκρίθηκε από την Επιτροπή του Ευρωπαϊκού Στατιστικού Συστήματος στις 16 Νοεμβρίου 2017 και δημοσιεύθηκε στον ιστοχώρο της Eurostat⁵.

⁵ <https://ec.europa.eu/eurostat/documents/4031688/9394025/KS-02-18-142-EL-N.pdf/01e644ac-3011-458f-859e-54986953b249>

Ειδικά θέματα σχετικά με την εφαρμογή του Κώδικα Ορθής Πρακτικής στο Ελληνικό Στατιστικό Σύστημα

Ο νέος οργανισμός της ΕΛΣΤΑΤ υπό το πρίσμα του Κώδικα Ορθής Πρακτικής – Αρχές 1, 1α, 3 και 4

Κατά τις συνεδριάσεις της Επιτροπής τον Ιούνιο και τον Σεπτέμβριο του 2018, αφιερώθηκε σημαντικός χρόνος στην εξέταση του προτεινόμενου νέου οργανογράμματος της ΕΛΣΤΑΤ, τόσο από την άποψη της τελικής λειτουργικής του δομής, όσο και από την άποψη της διαδικασίας εφαρμογής του. Για το εν λόγω έργο έχει δοθεί υψηλή προτεραιότητα από τον Πρόεδρο της Αρχής, καθώς και ιδιαίτερη προσοχή στην 4^η έκθεση της Επιτροπής. Η Επιτροπή σημειώνει με ικανοποίηση ότι όλα τα σημαντικά θέματα, τα οποία τέθηκαν σε εσωτερικό επίπεδο σχετικά με τη νέα οργανωτική δομή, έχουν πλέον επιλυθεί και, επομένως, μετά από περισσότερο από ένα έτος προπαρασκευαστικών εργασιών, η πρόταση βρίσκεται τώρα στην τελική φάση υλοποίησης, κατά την οποία θα οριστικοποιηθεί ο αριθμός του προσωπικού που θα κατανεμηθεί στις νέες μονάδες και θα εκπονηθούν τα περιγράμματα θέσεων εργασίας. Το νέο οργανόγραμμα προβλέπεται να υποβληθεί στο Συμβούλιο της Επικρατείας για επίσημη έγκριση στις αρχές του 2019.

Η παρούσα Έκθεση θα εστιάσει πρώτα σε πτυχές που σχετίζονται με τον οργανισμό-στόχο που πρόκειται να τεθεί σε εφαρμογή, αναλύοντας τα κυριότερα πλεονεκτήματά του και προσδιορίζοντας τους βασικούς τομείς. Στη συνέχεια εξετάζει τη διαδικασία υλοποίησης, και, πιο συγκεκριμένα, τα βήματα που απομένουν έως ότου ο νέος οργανισμός να είναι πλήρως λειτουργικός.

Οργανισμός-στόχος.

Η διαχείριση ποιότητας στην ΕΛΣΤΑΤ ως οδηγός βελτίωσης τόσο των προϊόντων όσο και των διαδικασιών.

Αν και δεν έχει αποφασιστεί ακόμη με ποιον τρόπο ακριβώς θα αντιμετωπιστεί αυτή η λειτουργία στη νέα δομή, η Επιτροπή ανησυχεί για μια ενδεχόμενη απόκλιση από το σύστημα διαχείρισης και διασφάλισης της ποιότητας που θεσπίστηκε το 2014 και απετέλεσε αντικείμενο ιδιαίτερης προσοχής στην 4^η Έκθεσή της. Στην εν λόγω έκθεση, η Επιτροπή ανέλυσε αυτό το σύστημα, υποστήριξε ρητώς την ακολουθούμενη προσέγγιση και παρέσχε έναν αριθμό συστάσεων για την πρακτική εφαρμογή διαφορετικών μέσων. Συγκεκριμένα, η Επιτροπή τόνισε τη σημασία της Υψηλού Επιπέδου Ομάδας για την Εποπτεία και Διαχείριση της Ποιότητας των Στατιστικών Εργασιών στην ΕΛΣΤΑΤ (ΥΕΟ για την Ποιότητα) ως προς την ανάληψη ηγετικού ρόλου και την παροχή καθοδήγησης σε θέματα ποιότητας. Εν τούτοις, η διοίκηση της ΕΛΣΤΑΤ εξέφρασε αμφιβολίες σχετικά με την

αποτελεσματικότητα της ΥΕΟ για την Ποιότητα. Αναφέρθηκε ότι οι αμφιβολίες αυτές ενδεχομένως σχετίζονται κυρίως με την πολυπλοκότητα της υφιστάμενης δομής εργασίας, ιδίως τις πολύ διάσπαρτες αρμοδιότητες. Η Επιτροπή υπογραμμίζει τη σημασία της διασφάλισης της συνέχισης τήρησης των αρχών που διέπουν το υφιστάμενο σύστημα διαχείρισης ποιότητας. Ειδικότερα, τονίζει την ανάγκη διασφάλισης της ενεργούς συμμετοχής της ανώτατης διοίκησης στον καθορισμό προτεραιοτήτων και κατευθύνσεων του συστήματος. Η αντιμετώπιση των θεμάτων ποιότητας σε αρκούντως υψηλό επίπεδο θα πρέπει να έχει ως αποτέλεσμα την προώθηση ενός οργανισμού που έχει συνείδηση της ποιότητας, όπου η χρήση τυποποιημένων εργαλείων ποιότητας εξαπλώνεται σε ολόκληρο τον οργανισμό.

Οι διατομεακές ομάδες που ασχολούνται με οριζόντια θέματα, όπως η ποιότητα, η συλλογή δεδομένων, η διάχυση, τα πληροφοριακά συστήματα κλπ. θα συμβάλουν σημαντικά στον νέο οργανισμό. Μολονότι ορισμένες από αυτές τις ομάδες λειτουργούν σήμερα στην ΕΛΣΤΑΤ με διάφορες μορφές, η επίσημη συγκρότησή τους από την ανώτατη διοίκηση με σαφείς όρους αναφοράς και απαιτήσεις υποβολής αναφορών, θα διασφαλίσει την ορθή λειτουργία τους και τη σηματοδότηση της συμμετοχής της διοίκησης.

Η σύσταση ενός ανώτατου διοικητικού συμβουλίου που θα συνεδριάζει τακτικά και θα επισημοποιεί, συνεπώς, την υφιστάμενη πρακτική, θα διασφαλίσει τη συμμετοχή και τη συλλογική ευθύνη των υψηλόβαθμων στελεχών σε όλες τις υπηρεσιακές δραστηριότητες.

Ενίσχυση της ικανότητας της ΕΛΣΤΑΤ να πιστοποιεί τις στατιστικές εργασίες των άλλων φορέων του ΕΛΣΣ.

Οι συνεντεύξεις με εκπροσώπους από ορισμένους από αυτούς τους φορείς, αν και έδειξαν ότι ποικίλλει το επίπεδο προόδου στην εν λόγω διαδικασία πιστοποίησης, αποκάλυψαν ότι υπάρχουν τα κατάλληλα εργαλεία και μπορούν να χρησιμοποιηθούν οι βέλτιστες πρακτικές ορισμένων φορέων ως παράδειγμα που πρέπει να ακολουθήσουν άλλοι λιγότερο προηγμένοι φορείς. Η ειδική περίπτωση του Εθνικού Κέντρου Τεκμηρίωσης (που αναλύεται παρακάτω) θα μπορούσε να θεωρηθεί καλή πρακτική σε αυτό το πλαίσιο. Θα πρέπει να σημειωθεί ότι η ηγεσία της ΕΛΣΤΑΤ είναι ζωτικής σημασίας για την επιτυχία της διαδικασίας πιστοποίησης και θα ενισχυθεί εντός της νέας οργανωτικής δομής, ειδικά με τη δημιουργία ειδικής μονάδας Ποιότητας και Πιστοποίησης.

Δημιουργία Διεύθυνσης Συλλογής Δεδομένων που είναι υπεύθυνη για όλες τις εργασίες συλλογής.

Η δημιουργία αυτής της Διεύθυνσης έγινε ήδη δεκτή με ικανοποίηση στην 4^η Έκθεση ως μέσον βελτίωσης της ποιότητας και της εγκαιρότητας, με παράλληλη μείωση του κόστους και του φόρτου των ερευνωμένων. Η Διεύθυνση θα συλλέγει δεδομένα για όλους τους τομείς και επίσης θα επεξεργάζεται πληροφορίες από πολλαπλές πηγές που καλύπτουν, εκτός από δεδομένα ερευνών, διοικητικά δεδομένα και μαζικά δεδομένα. Η δημιουργία μιας τέτοιας Διεύθυνσης Συλλογής Πρωτογενών Δεδομένων θα παράξει σημαντικά οφέλη

και οικονομίες κλίμακας. Οι προκλήσεις, εν προκειμένω, θα είναι η διαθεσιμότητα επαρκών δεξιοτήτων και πόρων για αυτή την αλλαγή προτύπου στις διαδικασίες συλλογής δεδομένων. Η παροχή των κατάλληλων πόρων στην εν λόγω Διεύθυνση, όχι μόνο όσον αφορά στον αριθμό του προσωπικού, αλλά και όσον αφορά στην επάρκεια των δεξιοτήτων και στην πρόσβαση στην κατάλληλη τεχνολογία, θεωρείται ουσιώδης για τη σωστή λειτουργία της Διεύθυνσης, η οποία είναι θεμελιώδους σημασίας για τον εκσυγχρονισμό του οργανισμού.

Πιο ορθολογική σύνθεση των τομεακών Διευθύνσεων

Η Επιτροπή χαιρετίζει αυτή την εξέλιξη, η οποία περιλαμβάνει την ενοποίηση συναφών τομέων που θα μπορούσαν να επωφεληθούν από συνέργειες στην επεξεργασία και την ανάλυση, καθώς και στην υιοθέτηση νέων μεθόδων – όπως προβλέπεται τώρα, για παράδειγμα, στην περίπτωση της Έρευνας Διάρθρωσης των Επιχειρήσεων, των Βραχυχρόνιων Στατιστικών, του Μητρώου Επιχειρήσεων και της Έρευνας Διάρθρωσης Αποδοχών. Η ενοποίηση διάσπαρτων μονάδων θα δημιουργήσει ασφαλώς συνέργειες και θα οδηγήσει στην εξοικονόμηση πόρων και στην προώθηση πολλών βελτιωτικών δράσεων εντός των ευρύτερων τομεακών πεδίων. Η δημιουργία τέτοιων ενοποιημένων Διευθύνσεων θεωρείται επίσης θετική, προκειμένου να διευκολυνθεί η χρήση των μέσων διασφάλισης της ποιότητας που προσδιορίζονται στην 4^η Έκθεση, και συγκεκριμένα: αυτο-αξιολογήσεις, έλεγχοι ποιότητας και κατάλογοι σημείων ελέγχου, συστηματική αξιολόγηση της ποιότητας των πηγών δεδομένων και ανάπτυξη και υλοποίηση πολιτικών για τη μείωση του φόρτου των ερευνωμένων.

Υιοθέτηση ενός οργανωτικού μοντέλου βασισμένου περισσότερο στις διαδικασίες

Η υιοθέτηση του νέου οργανογράμματος θα εμπεριέχει ένα σημαντικό βήμα από πλευράς της ΕΛΣΤΑΤ, την υιοθέτηση ενός οργανωτικού μοντέλου βασισμένου περισσότερο στις διαδικασίες, με βάση το Γενικό Μοντέλο Στατιστικών Επιχειρησιακών Διαδικασιών (Generic Statistical Business Process Model – GSBPM) το οποίο συνιστάται διεθνώς για υιοθέτηση από τις Εθνικές Στατιστικές Υπηρεσίες. Αυτό θα απαιτήσει μεγαλύτερη εστίαση στην τεκμηρίωση των διαδικασιών και τη δημιουργία ροών εργασιών και χρονοδιαγραμμάτων, που θα επιτρέψουν την ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ των μονάδων που συμβάλλουν στις στατιστικές διαδικασίες. Επιπλέον, ανώτερα διευθυντικά στελέχη έχουν εντοπίσει την ανάγκη για ένα ολοκληρωμένο σύστημα παρακολούθησης όλων των στατιστικών εργασιών.

Γενικά, η Επιτροπή επικροτεί το νέο οργανόγραμμα και αναμένει ότι θα πραγματοποιηθούν σημαντικές βελτιώσεις όταν θα τεθεί σε ισχύ ο νέος οργανισμός.

Η Επιτροπή, συνεπώς, διατυπώνει τις εξής **συστάσεις**:

- Θα πρέπει να διεξαχθεί διεξοδική μελέτη σχετικά με τη λειτουργία διαχείρισης της ποιότητας στην ΕΛΣΤΑΤ, προκειμένου να δασφαισθεί η ύπαρξη ενός οργανισμού

που έχει συνείδηση της ποιότητας, η ανάλυση των εκθέσεων ποιότητας στο κατάλληλο επίπεδο και η πλήρης συμμετοχή της ανώτατης διοίκησης.

- Θα πρέπει να εξεταστεί το ενδεχόμενο σύστασης ενός ανώτατου διοικητικού συμβουλίου, το οποίο, μέσω της διενέργειας συνεδριάσεων σε τακτική βάση και της επισημοποίησης της ισχύουσας πρακτικής, θα διασφαλίζει τη δέσμευση και υπευθυνότητα των υψηλόβαθμων στελεχών.
- Θα πρέπει να συγκροτηθούν επίσημα ορισμένες διατομεακές ομάδες που θα ασχολούνται με οριζόντια θέματα, όπως η ποιότητα, η συλλογή δεδομένων, η διάχυση, τα πληροφοριακά συστήματα κλπ.
- Θα πρέπει να διασφαλιστεί ως ύψιστη προτεραιότητα η διαθεσιμότητα επαρκούς προσωπικού και πόρων για τη σχεδιαζόμενη Διεύθυνση Συλλογής Πρωτογενών Δεδομένων, προκειμένου η νέα Διεύθυνση να μπορέσει να αντιμετωπίσει τις προκλήσεις της ανάπτυξης νέων προσεγγίσεων συλλογής δεδομένων και να δημιουργήσει συνέργειες για την ΕΛΣΤΑΤ στο μέγιστο δυνατό βαθμό.

Διαδικασία έγκρισης και εφαρμογής.

Η Επιτροπή είχε επίσης την ευκαιρία να ενημερωθεί σχετικά με τη διαδικασία που απαιτείται για την εφαρμογή του νέου οργανισμού και τα βήματα που απομένουν μέχρι να είναι τελικά λειτουργικός. Αν και κύριος στόχος της παρούσας έκθεσης δεν είναι να κάνει αναδρομή στο παρελθόν, αλλά να επικεντρωθεί σε αυτά τα εναπομείναντα βήματα, αξίζει να αναφερθεί, για την ύπαρξη μιας ολοκληρωμένης εικόνας, ότι οι εργασίες για το έργο αυτό ξεκίνησαν πριν από περισσότερο από ένα έτος, με τη σύσταση μίας ομάδας, αποτελούμενης από πολλά ανώτερα διευθυντικά στελέχη της ΕΛΣΤΑΤ, με εντολή να εκπονήσει μια πρόταση οργανογράμματος. Από την εσωτερική εξέταση αυτής της πρότασης, εντοπίστηκαν διάφορα ζητήματα που έπρεπε να επιλυθούν πριν θεωρηθεί αποδεκτή η έναρξη της διαδικασίας έγκρισης σε εξωτερικό επίπεδο.

Η παρούσα κατάσταση έχει ως εξής: αφού εγκριθεί εσωτερικά η πρόταση, θα απαιτηθεί κάποια εργασία για τον προσδιορισμό των επιπέδων στελέχωσης στις διάφορες μονάδες και για την κατάρτιση των αντίστοιχων περιγραμμάτων θέσεων. Η ΕΛΣΤΑΤ είναι πεπεισμένη ότι η εν λόγω εργασία θα έχει ολοκληρωθεί έως το τέλος του 2018 και στη συνέχεια θα μπορεί να υποβληθεί η πρόταση στο Συμβούλιο της Επικρατείας. Κατ' αρχήν, ο Πρόεδρος της ΕΛΣΤΑΤ δεν αναμένει σημαντικές αλλαγές στην προτεινόμενη δομή, αφού ο αριθμός των επιπέδων διοίκησης, που είναι συνήθως το πιο προβληματικό ζήτημα, παραμένει ο ίδιος όπως και στο υφιστάμενο οργανόγραμμα.

Η έγκριση μπορεί να αναμένεται στις αρχές του 2019. Στη συνέχεια, θα κενωθούν όλες οι διευθυντικές θέσεις, έως το επίπεδο Προϊσταμένων Τμημάτων, και θα προκηρύσσονται σταδιακά ώστε να πληρωθούν με διαγωνισμό στον οποίο μπορούν να υποβάλουν αίτηση συμμετοχής όλοι οι Έλληνες δημόσιοι υπάλληλοι. Αναλόγως του επιπέδου της θέσης, η

επιτροπή επιλογής μπορεί να περιλαμβάνει υψηλόβαθμα στελέχη εκτός ΕΛΣΤΑΤ και, για τις ανώτατες θέσεις, τα μέλη της επιτροπής επιλογής θα είναι στην πλειονότητά τους υψηλόβαθμα στελέχη εκτός ΕΛΣΤΑΤ. Ο Πρόεδρος της ΕΛΣΤΑΤ μπορεί, κατά την κρίση του, να κρατήσει προσωρινά τα υπάρχοντα διοικητικά στελέχη στη θέση τους μέχρι την ολοκλήρωση του διαγωνισμού ή να διορίσει νέους αναπληρωτές για αυτές τις προσωρινές θέσεις. Αυτό θα αποφασιστεί κατά περίπτωση και πιθανώς το αποτέλεσμα θα είναι ένας συνδυασμός αυτών των δύο καταστάσεων. Είναι αναμενόμενο ότι θα χρειαστεί μια λεπτή ισορροπία προκειμένου να διοριστούν κατάλληλα νέα διοικητικά στελέχη, με την προσδοκία ότι θα επιτύχουν στην κατάληψη μόνιμων θέσεων, αποφεύγοντας παράλληλα την αγανάκτηση και απογοήτευση μεταξύ αυτών που θα χάσουν τις τρέχουσες διοικητικές τους θέσεις.

Η εφαρμογή του νέου οργανογράμματος θα επηρεαστεί, επίσης, από την ανάγκη αύξησης του συνολικού αριθμού του προσωπικού στην ΕΛΣΤΑΤ έως και 30%, εν μέρει για την προετοιμασία της επικείμενης Απογραφής Πληθυσμού. Κατά τη διάρκεια των συζητήσεών μας, η ΕΛΣΤΑΤ δεν φάνηκε να ανησυχεί σχετικά με την έγκριση τουλάχιστον μέρους αυτής της αύξησης του προσωπικού, ειδικά σε ένα έτος Απογραφής όπως είναι το 2019. Ωστόσο, θα παραμείνει το πρόβλημα της πρόσληψης προσωπικού, καθώς οι ενδιαφερόμενοι πρέπει να προέρχονται από άλλους τομείς της Ελληνικής Δημόσιας Διοίκησης και, επιπλέον, υπάρχουν αυστηρά γενικά όρια όσον αφορά στον αριθμό υπαλλήλων στην Ελληνική Δημόσια Διοίκηση. Αυτό ενδεχομένως να έχει σοβαρό αντίκτυπο στη δυνατότητα προσλήψεων για αυτές τις επιπλέον θέσεις, με κίνδυνο πολλές από αυτές να παραμείνουν κενές για μεγάλο χρονικό διάστημα.

Γενικά, είναι δύσκολο να εκτιμηθεί ο χρόνος που θα χρειαστεί για να φτάσει η δομή σε ένα λειτουργικό επίπεδο που μπορεί να θεωρηθεί ικανοποιητικό. Προβλέπεται ένα χρονικό πλαίσιο ενός έως δύο ετών, κατ' ελάχιστον. Καταστάσεις όπως αυτές μπορούν να καλλιεργήσουν αβεβαιότητα. Η προδραστικότητα της ανώτατης διοίκησης όσον αφορά στον εντοπισμό πιθανών κινδύνων από την αρχή και στην ανάπτυξη στρατηγικών και σχεδίων έκτακτης ανάγκης για την έγκαιρη και αποτελεσματική αντιμετώπισή τους είναι ζωτικής σημασίας.

Επάρκεια πόρων – Αρχή 3

Αποστολή της Ελληνικής Στατιστικής Αρχής (ΕΛΣΤΑΤ), ως μέλους του Ευρωπαϊκού Στατιστικού Συστήματος, είναι η συστηματική ανάπτυξη, παραγωγή και διάχυση των επίσημων στατιστικών της Ελλάδος, καθώς και η διασφάλιση και συνεχής βελτίωση της ποιότητας των στατιστικών του Ελληνικού Στατιστικού Συστήματος. Ένα βασικό σημείο για την επιτυχή εκπλήρωση της αποστολής αυτής είναι η θεμελιώδης αναγνώριση ότι ο διακριτός νομικός και θεσμικός χαρακτήρας της ΕΛΣΤΑΤ ως ανεξάρτητης Αρχής, η οποία

ανήκει επίσης στο Ευρωπαϊκό Στατιστικό Σύστημα, πρέπει να υποστηρίζεται από μεγαλύτερη ευελιξία στη λειτουργία της και στην επιλογή των μέσων δράσης της. Επιπλέον, ένα πρόσθετο βασικό σημείο είναι η διασφάλιση της φερεγγυότητας και αξιοπιστίας της ΕΛΣΤΑΤ, μέσω της συνεχούς και συστηματικής παραγωγής προϊόντων υψηλής ποιότητας και της πραγματοποίησης δράσεων σύμφωνα με τις αρχές του Κώδικα Ορθής Πρακτικής για τις Ευρωπαϊκές Στατιστικές.

Η Επιτροπή θεωρεί ότι σε κάποιους τομείς, οι ισχύοντες κανόνες δεν παρέχουν στην ΕΛΣΤΑΤ αρκετή ευελιξία ώστε να είναι ανταγωνιστική στην αγορά εργασίας. Για πολύ συγκεκριμένα έργα περιορισμένης διάρκειας, θα ήταν ίσως σκόπιμο να χρησιμοποιούνται αγοραίες υπηρεσίες. Για άλλα έργα, μπορεί να είναι χρήσιμο, στο πλαίσιο των κανόνων της ελληνικής δημόσιας διοίκησης, να προστεθούν ορισμένες διατάξεις στον Κανονισμό Λειτουργίας και Διαχείρισης της ΕΛΣΤΑΤ, με βάση το άρθρο 12 του Ελληνικού Στατιστικού Νόμου, ώστε να παρέχεται μεγαλύτερη ευελιξία. Τα παρακάτω παραδείγματα είναι ενδεικτικά.

1. *Επικοινωνία του έργου της ΕΛΣΤΑΤ στο μεγαλύτερο δυνατό μέρος του πληθυσμού με το σωστό τρόπο*

Αυτό απαιτεί σχεδιασμό, ανάπτυξη και διαχείριση των απαραίτητων επικοινωνιακών πολιτικών, σχεδίων και δράσεων, με την υποχρέωση σωστής διάχυσης των στατιστικών πληροφοριών, σύμφωνα με τον Κώδικα Ορθής Πρακτικής για τις Ευρωπαϊκές Στατιστικές. Το εν λόγω έργο δεν μπορεί να πραγματοποιηθεί με βέλτιστο τρόπο από το υπάρχον προσωπικό της ΕΛΣΤΑΤ. Για τον λόγο αυτόν, θα πρέπει να δοθεί στην ΕΛΣΤΑΤ επαρκής ευελιξία ώστε να προσλάβει συμβούλους επικοινωνίας, όπως δημοσιογράφους, προκειμένου να οργανώσει και να διαχειριστεί το προαναφερθέν έργο.

2. *Ορθή λειτουργία ακολουθώντας τους ισχύοντες λογιστικούς κανονισμούς και τα λογιστικά πρότυπα.*

Αυτό αφορά στην εφαρμογή του Κλαδικού Λογιστικού Σχεδίου στα Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου, το οποίο τέθηκε σε ισχύ με το Προεδρικό Διάταγμα 205/98, δηλ. το διπλογραφικό λογιστικό σύστημα στη Γενική-Αναλυτική Λογιστική. Αυτή η εργασία απαιτεί εξειδικευμένες γνώσεις και εμπειρία. Επομένως, θα πρέπει να δοθεί στην ΕΛΣΤΑΤ επαρκής ευελιξία ώστε να προσλάβει εξωτερικούς συμβούλους, όπως λογιστές, προκειμένου να παρέχουν συμβουλές σχετικά με τη γενική λογιστική λειτουργία της ΕΛΣΤΑΤ, την εφαρμογή του διπλογραφικού λογιστικού συστήματος και τη σύνταξη των οικονομικών καταστάσεων.

3. *Αυξανόμενη ανάγκη παροχής νομικών υπηρεσιών*

Η ΕΛΣΤΑΤ χρειάζεται εξειδικευμένες νομικές συμβουλές σχετικά με πληθώρα θεμάτων που ανακύπτουν από τη νομική πολυπλοκότητα που αντιμετωπίζει. Αυτό δικαιολογεί γιατί είναι απαραίτητο να έχει η ΕΛΣΤΑΤ τη δυνατότητα και την ευελιξία

να λαμβάνει συμβουλευτικές υπηρεσίες από πολύ εξειδικευμένους εξωτερικούς δικηγόρους ή τοπικούς δικηγόρους με βάση την περιοχή όπου απαιτείται μια δικαστική ή άλλη πράξη και χωρίς να περιορίζεται στη χρησιμοποίηση μόνο του δικού της Ανώτερου Νομικού Συμβούλου.

4. *Λήψη εξειδικευμένων συμβουλευτικών υπηρεσιών από εμπειρογνώμονες κατά τη διεξαγωγή έρευνας.*

Η Επιτροπή σημειώνει με ικανοποίηση ότι ο προϋπολογισμός της ΕΛΣΤΑΤ έχει αυξηθεί κατά 11 εκατομμύρια ευρώ για το 2019, εν μέρει με σκοπό να προετοιμαστούν οι επόμενες Απογραφές Πληθυσμού και Γεωργίας. Αυτό θα μπορούσε επίσης, μακροπρόθεσμα, να ενισχύσει την οικονομική κατάσταση της ΕΛΣΤΑΤ.

Επιπλέον, η Επιτροπή ενημερώθηκε ότι εκφράζεται η πρόθεση να τερματισθεί το Κοινό Συνολικό Σχέδιο Δράσης για τις Ελληνικές Στατιστικές (JOSGAP) αφού χρησιμοποιηθεί ο προϋπολογισμός που έχει διατεθεί για το 2019. Το Σχέδιο Δράσης θεσπίστηκε το 2009 και έχει παράσχει υποστήριξη στην ανάπτυξη του θεσμικού πλαισίου των επίσημων στατιστικών στην Ελλάδα. Επιπλέον, έχει παράσχει ειδικούς πόρους για την ανάπτυξη συγκεκριμένων στατιστικών τομέων, ιδίως των Εθνικών Λογαριασμών και των Δημοσιονομικών Στατιστικών. Η Επιτροπή ενημερώθηκε ότι αυτή η υποστήριξη ανήλθε σε περίπου 150.000 ευρώ ετησίως, πράγμα που επέτρεψε στην ΕΛΣΤΑΤ να προσλαμβάνει εμπειρογνώμονες από το εξωτερικό.

Η Επιτροπή συνιστά στην ΕΛΣΤΑΤ να προβεί σε εκτίμηση των επιπτώσεων που θα έχει για τους πόρους της η διακοπή αυτής της πηγής χρηματοδότησης.

Πιστοποίηση των Στατιστικών που παράγονται από τους Φορείς του ΕΛΣΣ – Αρχές 1α και 2

Το άρθρο 11, παράγραφος 6, του Ελληνικού Στατιστικού Νόμου ορίζει ότι η ΕΛΣΤΑΤ έχει την αρμοδιότητα να πιστοποιεί, ως “επίσημες”, στατιστικές που παράγονται από τους άλλους ορισμένους φορείς του Ελληνικού Στατιστικού Συστήματος (ΕΛΣΣ). Η ΕΛΣΤΑΤ έχει οργανώσει τη διαδικασία πιστοποίησης σε δύο στάδια: Στο πρώτο στάδιο, θα πρέπει να δημιουργηθεί το θεσμικό περιβάλλον για τις στατιστικές μέσα σε κάθε φορέα· στο δεύτερο στάδιο, δίνεται έμφαση στην ποιότητα των επιμέρους στατιστικών διαδικασιών και προϊόντων. Όπως ήδη αναφέρθηκε στην 3^η έκθεση της Επιτροπής από το 2016, αυτή η πολυσταδιακή διαδικασία για την αξιολόγηση των επιμέρους στατιστικών προϊόντων περιγράφεται στο εγχειρίδιο με τίτλο “Παρουσίαση των Αρχών και Διαδικασιών για την Πιστοποίηση των Στατιστικών του ΕΛΣΣ”. Η διαδικασία την οποία πρέπει να ακολουθήσει κάθε Φορέας περιλαμβάνει τα εξής βήματα: α) ο Φορέας πρέπει να καταρτίσει εκθέσεις

ποιότητας για τις στατιστικές, σύμφωνα με την παράγραφο 2 του Άρθρου 7 του Κανονισμού Στατιστικών Υποχρεώσεων των Φορέων του ΕΛΣΣ, β) συζητήσεις λαμβάνουν χώρα με τους εκπροσώπους του Φορέα που είναι αρμόδιοι για τις στατιστικές, γ) ο Φορέας παρέχει γραπτή τεκμηρίωση, και δ) η ΕΛΣΤΑΤ καταρτίζει παρατηρήσεις όσον αφορά στη συμμόρφωση των στατιστικών με τις απαιτήσεις του Κώδικα Ορθής Πρακτικής για τις Ευρωπαϊκές Στατιστικές. Η Έκθεση Πιστοποίησης που καταρτίζει η ΕΛΣΤΑΤ αποτελεί τη βάση για την πιστοποίηση του στατιστικού προϊόντος ως “επίσημης στατιστικής”.

Η διαδικασία πιστοποίησης είναι σε εξέλιξη από το 2015 και συντελείται πρόοδος παρά τις επαχθείς απαιτήσεις και τον περιορισμένο αριθμό προσωπικού που διαθέτει η ΕΛΣΤΑΤ για το εν λόγω έργο. Η Επιτροπή ενημερώθηκε ότι υπάρχουν σήμερα 22 Υπουργεία και άλλοι φορείς, συμπεριλαμβανομένης της ΕΛΣΤΑΤ και της Τράπεζας της Ελλάδος, που ορίζονται, σύμφωνα με τον Νόμο, ως Φορείς του ΕΛΣΣ⁶. Αυτό αντιπροσωπεύει μια αύξηση των οριζόμενων φορέων κατά επτά σε σύγκριση με το 2017. Σε τρεις περιπτώσεις, η αύξηση οφείλεται στην απόφαση να οριστούν εποπτευόμενοι φορείς Υπουργείων ως ξεχωριστοί Φορείς του ΕΛΣΣ, συγκεκριμένα: το Εθνικό Κέντρο Τεκμηρίωσης, η Υπηρεσία Πολιτικής Αεροπορίας (ΥΠΑ) και η Εθνική Επιτροπή Τηλεπικοινωνιών και Ταχυδρομείων (ΕΕΤΤ). Το υπόλοιπο της αύξησης οφείλεται εξίσου σε αποφάσεις της Κυβέρνησης να δημιουργήσει νέα Υπουργεία ή να διασπάσει υφιστάμενα Υπουργεία. Εννέα από τους φορείς του ΕΛΣΣ⁷ ορίζονται επίσης ως άλλες Εθνικές Αρχές, επειδή παράγουν ευρωπαϊκές στατιστικές.

Κατά τη συνεδρίασή της τον Σεπτέμβριο του 2018, η Επιτροπή ενημερώθηκε για την πρόοδο στην ολοκλήρωση του πρώτου σταδίου (σχετικά με το θεσμικό περιβάλλον) της διαδικασίας πιστοποίησης σε κάθε έναν από τους οριζόμενους Φορείς. Σημειώθηκε ότι πολλοί φορείς έχουν επιτύχει τα εξής: έχουν ορίσει επισήμως Στατιστικούς Επικεφαλής, έχουν καταρτίσει πολιτικές Ποιότητας και Στατιστικού Απορρήτου, και έχουν δημοσιεύσει ετήσια προγράμματα εργασιών και ημερολόγια ανακοινώσεων στους ιστοχώρους τους. Όλες αυτές είναι θετικές εξελίξεις και ενδεικτικές της θετικής ανταπόκρισης των Φορέων στη διαδικασία πιστοποίησης. Προκειμένου να ολοκληρωθεί αυτό το στάδιο της διαδικασίας, η ΕΛΣΤΑΤ έχει ζητήσει από όλους τους Φορείς να παράσχουν ένα χρονοδιάγραμμα για την ολοκλήρωση των εργασιών που απομένουν μέχρι το τέλος του 2019. Η Επιτροπή χαιρετίζει αυτή την πρωτοβουλία, καθώς είναι σημαντικό για την ακεραιότητα και την αξιοπιστία του ΕΛΣΣ να ολοκληρωθεί σύντομα αυτό το πρώτο στάδιο της διαδικασίας πιστοποίησης σε όλους τους Φορείς.

Στο πλαίσιο αυτού του πρώτου σταδίου, κάθε Φορέας είχε την υποχρέωση να προσδιορίσει όλα τα μεμονωμένα στατιστικά προϊόντα που θα μπορούσαν να ληφθούν υπόψη για πιστοποίηση. Μέχρι στιγμής, έχει προσδιοριστεί ένας κατάλογος 222 προϊόντων και δημοσιεύεται (μόνο στα Ελληνικά) στον ιστοχώρο της ΕΛΣΤΑΤ. Πρόκειται για έναν αρκετά

⁶http://www.statistics.gr/documents/20181/1196143/Agencies_HSS_23102018_GR.pdf/50837a41-98ad-43dd-ab3e-23c03b7f5062

⁷http://www.statistics.gr/documents/20181/1196143/National_Authorities_HSS_23102018_GR.pdf/3f2cd7f5-30f3-41a8-9a0e-b1747ac79f7b

εκτενή κατάλογο, και η πιστοποίηση αυτών των προϊόντων θα αποτελέσει το δεύτερο στάδιο της διαδικασίας. Στην τέταρτη έκθεσή της, η Επιτροπή προέβη στις ακόλουθες συστάσεις για την υλοποίηση του δεύτερου σταδίου:

- Κατά τη διαδικασία πιστοποίησης, θα πρέπει να δοθεί υψηλή προτεραιότητα στην πιστοποίηση των σημαντικότερων στατιστικών προϊόντων και των ευαίσθητων στατιστικών.
- Η ΕΛΣΤΑΤ και οι Φορείς θα πρέπει να συμφωνήσουν εκ των προτέρων σε ένα σύνολο αντικειμενικών κριτηρίων για τη συμπερίληψη στατιστικών (π.χ. συνάφεια, κάλυψη, επαναληπτικότητα, στατιστικές που περιλαμβάνονται στο Ευρωπαϊκό Στατιστικό Πρόγραμμα, στατιστικές που διαβιβάζονται σε Ευρωπαϊκούς οργανισμούς, παραγωγή σύμφωνα με εθνικά/διεθνή πρότυπα, ορισμός επίσημων στατιστικών στον ελληνικό Στατιστικό Νόμο). Αυτό θα διευκόλυνε τη λήψη απόφασης σχετικά με τον κατάλογο των στατιστικών και θα αποφεύγονταν περιττές και εκτενείς αρχικές συζητήσεις μεταξύ της ΕΛΣΤΑΤ και κάθε Φορέα.
- Οι πιστοποιημένες στατιστικές θα πρέπει να διαχωρίζονται δημοσίως από τις μη-πιστοποιημένες. Κατ' αυτόν τον τρόπο, θα ασκηθεί πίεση στους φορείς να ολοκληρώσουν την πιστοποίηση όλων των σημαντικών στατιστικών τους.
- Οι πιστοποιημένες στατιστικές των Υπουργείων θα πρέπει να φιλοξενοούνται στο διαδικτυακό τόπο της ΕΛΣΤΑΤ (ή θα πρέπει να εμφανίζονται ευδιάκριτα οι σχετικοί σύνδεσμοι). Οι πιστοποιημένες στατιστικές θα πρέπει να περιλαμβάνονται στο ημερολόγιο ανακοινώσεων στο διαδικτυακό τόπο της ΕΛΣΤΑΤ.
- Η διαδικασία πιστοποίησης θα πρέπει να προχωρήσει ταχύτερα και θα πρέπει να καταρτισθεί χρονοδιάγραμμα υλοποίησης. Το χρονοδιάγραμμα υλοποίησης θα πρέπει να αναφέρεται στο Ελληνικό Στατιστικό Πρόγραμμα και στο Ετήσιο Στατιστικό Πρόγραμμα Εργασιών της ΕΛΣΤΑΤ, και η ολοκλήρωση των βημάτων της διαδικασίας, καθώς και οι καθυστερήσεις στην ολοκλήρωσή τους, θα πρέπει να αναφέρονται στις Ετήσιες Εκθέσεις Αξιολόγησης Στατιστικού Προγράμματος της ΕΛΣΤΑΤ.

Λόγω της μεγάλης κλίμακας του δεύτερου σταδίου, και λαμβάνοντας υπόψη τους περιορισμένους ανθρώπινους πόρους που είναι διαθέσιμοι, η Επιτροπή ενθαρρύνει και πάλι την ΕΛΣΤΑΤ να υιοθετήσει αυτές τις συστάσεις ώστε να μπορέσει να ολοκληρωθεί η διαδικασία εγκαίρως και με διαφανή τρόπο.

Με σκοπό να αποκτήσει καλύτερη γνώση του ΕΛΣΣ και της προόδου στη διαδικασία πιστοποίησης, η Επιτροπή συναντήθηκε με εκπροσώπους από το Εθνικό Κέντρο Τεκμηρίωσης (ΕΚΤ) και το Υπουργείο Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης. Η αντίθεση που παρείχαν αυτοί οι δύο οργανισμοί ήταν πολύ χρήσιμη για την πληρέστερη κατανόηση από την Επιτροπή των διαφόρων προκλήσεων που αντιμετωπίζουν οι Φορείς του ΕΛΣΣ.

Όπως προαναφέρθηκε, το ΕΚΤ, το οποίο εποπτεύεται από το Υπουργείο Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων, μόλις πρόσφατα ορίστηκε ως ξεχωριστός Φορέας του ΕΛΣΣ. Πρόκειται για σχετικά μικρό οργανισμό (περίπου 100 εργαζόμενοι) και αποστολή του είναι “η συλλογή, τεκμηρίωση, διαχείριση, διάθεση και εσαεί διατήρηση του έγκριτου ψηφιακού περιεχομένου και δεδομένων που παράγεται από την ελληνική επιστημονική, ερευνητική και πολιτιστική κοινότητα”. Στο πλαίσιο της αποστολής του, παράγει δείκτες και στατιστικές για την Έρευνα, την Ανάπτυξη, την Τεχνολογία και την Καινοτομία στην Ελλάδα και είναι η ορισμένη άλλη Εθνική Αρχή για την παραγωγή ευρωπαϊκών στατιστικών σε αυτούς τους τομείς. Η Διευθύντρια του Κέντρου είναι η ορισθείσα Στατιστικός Επικεφαλής και το ΕΚΤ συνεργάζεται στενά με την ΕΛΣΤΑΤ – για παράδειγμα, το δείγμα επιχειρήσεων για την Έρευνα Καινοτομίας του ΕΚΤ εξάγεται από το Μητρώο Επιχειρήσεων της ΕΛΣΤΑΤ. Ως σχετικά νέος οργανισμός με σύγχρονη υποδομή, και με εντολή συμβατή με αυτήν της παραγωγής επίσημων στατιστικών, είναι σε θέση να ανταποκριθεί στις απαιτήσεις για την πιστοποίηση των επίσημων στατιστικών προϊόντων της.

Το Υπουργείο Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, από την άλλη πλευρά, είναι μεγάλος οργανισμός με πολλές διαφορετικές λειτουργίες στις Διευθύνσεις του. Η στατιστική παραγωγή πραγματοποιείται ανεξάρτητα εντός των επιμέρους Διευθύνσεων και Τμημάτων και βασίζεται γενικά στις μεγάλες βάσεις διοικητικών δεδομένων που τηρεί το Υπουργείο. Το Υπουργείο έχει ορίσει μία Στατιστικό Επικεφαλής, η οποία είναι πολύ υψηλόβαθμο στέλεχος με ευρύ φάσμα αρμοδιοτήτων. Η Στατιστικός Επικεφαλής υποστηρίζεται στον συντονισμό των στατιστικών εργασιών όλου του Υπουργείου από μία μικρή Ομάδα Εργασίας, η οποία αποτελείται από υπαλλήλους που ασχολούνται με στατιστικές εργασίες στις Διευθύνσεις, . Στο βαθμό που η διευθέτηση αυτού του τύπου ενδέχεται να ισχύει και σε άλλα μεγάλα υπουργεία, η Επιτροπή συνιστά αυτή να εξεταστεί προσεκτικά ώστε να διευκρινιστεί πώς μπορεί στην πράξη ο Στατιστικός Επικεφαλής να επιτελεί το ρόλο του, ιδιαίτερα όσον αφορά στη λήψη αποφάσεων σε μεθοδολογικά θέματα σχετικά με επιμέρους προϊόντα, όπως προβλέπεται στο εγχειρίδιο πιστοποίησης.

Στατιστικό Απόρρητο και Προστασία Δεδομένων, με ιδιαίτερη προσοχή στην εφαρμογή του Γενικού Κανονισμού για την Προστασία Δεδομένων (ΓΚΠΔ) – Αρχή 5

Στην τέταρτη έκθεσή της, η Επιτροπή συνέστησε στην ΕΛΣΤΑΤ να λάβει τα κατάλληλα μέτρα ώστε να προετοιμαστεί για τις υποχρεώσεις που απορρέουν από το Γενικό Κανονισμό για την Προστασία Δεδομένων (ΓΚΠΔ), ο οποίος τέθηκε σε εφαρμογή από τις 25 Μαΐου 2018. Ο ΓΚΠΔ αναγνωρίζει τη σημασία των δραστηριοτήτων επεξεργασίας για στατιστικούς σκοπούς, θεωρεί τις εν λόγω δραστηριότητες επεξεργασίας συμβατές με κάθε άλλο σκοπό

επεξεργασίας και προβλέπει τη δυνατότητα θέσπισης ειδικών νομικών διατάξεων σε εθνικό επίπεδο⁸.

Η ΕΛΣΤΑΤ δραστηριοποιήθηκε προς αυτή την κατεύθυνση, συμμετέχοντας στη δημόσια διαβούλευση για το εθνικό σχέδιο νόμου για τον ΓΚΠΔ και υποβάλλοντας προτάσεις επικεντρωμένες κυρίως σε παρεκκλίσεις σχετικά με τις δραστηριότητες επεξεργασίας για στατιστικούς σκοπούς. Επίσης, η ΕΛΣΤΑΤ όρισε εγκαίρως έναν Υπεύθυνο Προστασίας Δεδομένων, όπως απαιτείται από τον ΓΚΠΔ.

Επιπλέον, η Επιτροπή σημειώνει με ικανοποίηση ότι η ΕΛΣΤΑΤ προσδιόρισε τα βασικά βήματα υλοποίησης προς την κατεύθυνση της συμμόρφωσης με τον ΓΚΠΔ και έχει αρχίσει τις σχετικές εργασίες. Τα βασικά βήματα υλοποίησης που έχει προσδιορίσει μέχρι στιγμής η ΕΛΣΤΑΤ αφορούν στα εξής: τήρηση αρχείου των δραστηριοτήτων επεξεργασίας για τις οποίες είναι υπεύθυνη, συμπεριλαμβανομένου του προσδιορισμού τομέων κινδύνου· τεκμηρίωση των διαδικασιών διαχείρισης δεδομένων· εξέταση και εφαρμογή των αναγκαίων μέτρων ασφάλειας· αναθεώρηση της υφιστάμενης πολιτικής προστασίας δεδομένων, όπου είναι αναγκαίο· θέσπιση κώδικα δεοντολογίας· υιοθέτηση μέτρων για την ενημέρωση και την κατάλληλη εκπαίδευση του προσωπικού, και εκπόνηση και εφαρμογή ενός σχεδίου αντιμετώπισης παραβιάσεων δεδομένων.

Η Επιτροπή θεωρεί θετικά τα προαναφερθέντα βήματα υλοποίησης και παροτρύνει την ΕΛΣΤΑΤ να επιδιώξει την πλήρη υλοποίησή τους το συντομότερο δυνατόν. Επιπλέον, η Επιτροπή ενθαρρύνει την ΕΛΣΤΑΤ να υιοθετήσει τις προσεγγίσεις 'προστασίας των δεδομένων από τον σχεδιασμό και εξ ορισμού' και 'εκτίμησης αντικτύπου σχετικά με την προστασία των δεδομένων' για κάθε νέο σύστημα επεξεργασίας ή για υφιστάμενο σύστημα που τροποποιείται, σύμφωνα με τις ακόλουθες οδηγίες:

⁸ Σύμφωνα με την αιτιολογική σκέψη 156 (GDPR), η επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα για στατιστικούς σκοπούς θα πρέπει να υπόκειται σε κατάλληλες εγγυήσεις για τα δικαιώματα και τις ελευθερίες των υποκειμένων των δεδομένων. Οι εν λόγω εγγυήσεις θα πρέπει να διασφαλίζουν ότι έχουν θεσπιστεί τα τεχνικά και οργανωτικά μέτρα που εγγυώνται, ειδικότερα, την αρχή της ελαχιστοποίησης των δεδομένων. Η περαιτέρω επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα για στατιστικούς σκοπούς πραγματοποιείται όταν ο υπεύθυνος της επεξεργασίας έχει εκτιμήσει κατά πόσο είναι εφικτό να εκπληρωθούν οι σκοποί αυτοί μέσω της επεξεργασίας δεδομένων τα οποία δεν επιτρέπουν ή δεν επιτρέπουν πλέον την ταυτοποίηση των υποκειμένων των δεδομένων, υπό την προϋπόθεση ότι υπάρχουν κατάλληλες εγγυήσεις (όπως, για παράδειγμα, η ψευδωνυμοποίηση των δεδομένων). Τα κράτη μέλη θα πρέπει να προβλέπουν κατάλληλες διασφαλίσεις σχετικά με την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα για στατιστικούς σκοπούς. Θα πρέπει να επιτρέπεται στα κράτη μέλη να παρέχουν, υπό συγκεκριμένες προϋποθέσεις και με δέουσες εγγυήσεις για τα υποκείμενα των δεδομένων, προδιαγραφές και παρεκκλίσεις όσον αφορά στις απαιτήσεις πληροφόρησης και τα δικαιώματα διόρθωσης και διαγραφής, το δικαίωμα στη λήθη, το δικαίωμα περιορισμού της επεξεργασίας, το δικαίωμα στη φορητότητα των δεδομένων και το δικαίωμα αντίταξης κατά την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα για στατιστικούς σκοπούς. Οι εν λόγω προϋποθέσεις και εγγυήσεις ενδέχεται να συνεπάγονται ειδικές διαδικασίες ώστε τα υποκείμενα των δεδομένων να ασκούν τα δικαιώματα αυτά, εφόσον είναι σκόπιμο για τους σκοπούς που επιδιώκονται με τη συγκεκριμένη επεξεργασία, παράλληλα με τεχνικά και οργανωτικά μέτρα που αποσκοπούν στην ελαχιστοποίηση της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα σύμφωνα με τις αρχές της αναλογικότητας και της αναγκαιότητας.

- να εφαρμόζει την προσέγγιση προστασίας των δεδομένων από τον σχεδιασμό και εξ ορισμού, κατά τη δημιουργία νέων ή την τροποποίηση υφιστάμενων πληροφοριακών συστημάτων, λαμβάνοντας υπόψη τους σκοπούς της επεξεργασίας, καθώς και τους κινδύνους διαφορετικής πιθανότητας επέλευσης και σοβαρότητας για τα δικαιώματα και τις ελευθερίες των φυσικών προσώπων από την επεξεργασία·
- να διενεργεί εκτίμηση των επιπτώσεων των σχεδιαζόμενων πράξεων επεξεργασίας στην προστασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα (εκτίμηση αντικτύπου σχετικά με την προστασία των δεδομένων), σε περιπτώσεις όπου η επεξεργασία ενδέχεται να επιφέρει υψηλό κίνδυνο για τα δικαιώματα και τις ελευθερίες των φυσικών προσώπων, όπως, για παράδειγμα, όταν γίνεται επεξεργασία ευαίσθητων δεδομένων·

Από την άλλη πλευρά, η Επιτροπή ενθαρρύνει την ΕΛΣΤΑΤ να διερευνήσει την αναγκαιότητα πρόβλεψης στην εθνική νομοθεσία παρεκκλίσεων για στατιστικούς σκοπούς, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 89 του ΓΚΠΔ.

Σχετικά με την υπογραφή δήλωσης τήρησης απορρήτου από το προσωπικό, ακόμη δεν έχει σημειωθεί καμία πρόοδος, καθώς εκκρεμεί ακόμη η σχετική απόφαση του Διοικητικού Δικαστηρίου, στο οποίο παραπέμφθηκαν τα επίμαχα θέματα. Ωστόσο, η μακροχρόνια απουσία μίας τέτοιας δήλωσης παραμένει ανησυχητικό ζήτημα.

Τέλος, η Επιτροπή επικροτεί το όραμα που έχει εκφράσει η ΕΛΣΤΑΤ να επιδιώξει την ανάπτυξη οργανωτικών και τεχνικών λύσεων που θα επιτρέπουν τη διαχείριση των δεδομένων στις πηγές τους κατά περίπτωση, περιορίζοντας έτσι τις απειλές που σχετίζονται με τη μεταφορά, αποθήκευση και επεξεργασία των δεδομένων στις πληροφοριακές και δικτυακές υποδομές της ΕΛΣΤΑΤ. Μια τέτοια προσέγγιση θα διασφάλιζε την προστασία των δεδομένων, αφού εξαλείφονται σε μεγάλο βαθμό οι κίνδυνοι για τα δικαιώματα και τις ελευθερίες των φυσικών προσώπων. Ωστόσο, η Επιτροπή επισημαίνει ότι αυτή μπορεί να μην είναι πάντοτε η βέλτιστη λύση όπου ο στόχος είναι η μεγιστοποίηση της χρήσης διοικητικών δεδομένων για στατιστικούς σκοπούς.

Παρατηρήσεις επί των δικαστικών διαδικασιών – Αρχή 1

Δυστυχώς, οι δικαστικές διαδικασίες κατά του πρώην Προέδρου της ΕΛΣΤΑΤ, κ. Ανδρέα Γεωργίου, συνεχίστηκαν καθ' όλη τη διάρκεια του 2018. Οι διαδικασίες διανύουν το όγδοο έτος τους. Στην τέταρτη έκθεση της Επιτροπής συμπεριλήφθηκε ένα χρονικό της εξέλιξης των διαδικασιών έως τα μέσα του 2017. Το 2018, οι κύριες εξελίξεις ήταν οι εξής:

- Στην ποινική υπόθεση που σχετίζεται με την κατηγορία της τεχνητής δióγκωσης των στατιστικών του χρέους και του ελλείμματος του 2009, ο Άρειος Πάγος τον Μάιο του

2018 δέχτηκε την αναίρεση του δεύτερου απαλλακτικού βουλεύματος του Συμβουλίου Εφετών που είχε προτείνει η Εισαγγελέας του, και ανέπεμψε το βούλευμα στο Συμβούλιο για επανεξέταση. Κατά συνέπεια, το Συμβούλιο Εφετών ήταν υποχρεωμένο να ξεκινήσει πλήρη εξέταση για τρίτη φορά της ποινικής κατηγορίας κατά του κ. Γεωργίου και των δύο πρώην συναδέλφων του.

- Στη συνέχεια, στις 25 Σεπτεμβρίου 2018, ο ορισθείς Εισαγγελέας Εφετών εισηγήθηκε στο Συμβούλιο Εφετών να παραπεμφθεί η υπόθεση κατά του κ. Γεωργίου και των δύο υψηλόβαθμων συναδέλφων του σε δημόσια δίκη. Θα μπορούσε εδώ να σημειωθεί ότι και τις δύο προηγούμενες περιπτώσεις που το Συμβούλιο Εφετών είχε εξετάσει την υπόθεση, ο ορισθείς Εισαγγελέας είχε εισηγηθεί την απαλλαγή των κατηγορουμένων, ενώ ο ορισθείς τώρα Εισαγγελέας εισηγείται παραπομπή σε δημόσια δίκη.
- Σε μια ξεχωριστή εξέλιξη, ο Άρειος Πάγος απέρριψε την αίτηση αναίρεσης του κ. Γεωργίου κατά της καταδίκης του, και της ποινής φυλάκισης δύο ετών με αναστολή, που του επέβαλε το Εφετείο για την πλημμεληματική κατηγορία ότι δεν ζήτησε την έγκριση του πρώην συλλογικού οργάνου της ΕΛΣΤΑΤ για τα στοιχεία της Διαδικασίας Υπερβολικού Ελλείμματος του 2009. Αυτή η απόφαση του Αρείου Πάγου κατέστησε αμετάκλητη την καταδίκη και την ποινή φυλάκισης.

Όπως ήδη ανέφερε η Επιτροπή σε προηγούμενες εκθέσεις, δεν έχει εντοπίσει μέχρι στιγμής καμία αρνητική επίπτωση στη λειτουργία της ΕΛΣΤΑΤ ή του ευρύτερου Εθνικού Στατιστικού Συστήματος. Παρόλα αυτά, η Επιτροπή εξακολουθεί να ανησυχεί για το γεγονός ότι οι δικαστικές διαδικασίες είναι δυνατόν να επηρεάσουν αρνητικά την αντίληψη του κοινού περί της αξιοπιστίας και αντικειμενικότητας των ελληνικών επίσημων στατιστικών, τόσο εντός της Ελλάδος όσο και διεθνώς. Εν ολίγοις, η εν λόγω αντίληψη θα εξακολουθήσει να είναι ανησυχητική όσο παραμένει σε εκκρεμότητα ενώπιον των δικαστηρίων η ποινική κατηγορία κατά του πρώην Προέδρου της ΕΛΣΤΑΤ και των δύο υψηλόβαθμων συναδέλφων του για τεχνητή διόγκωση των στοιχείων του χρέους και του ελλείμματος του 2009, με πρόθεση να προκαλέσουν ζημία στο ελληνικό κράτος.

Θεωρούμενες αποκλειστικά από την πλευρά των επισήμων στατιστικών, οι απαλλακτικές αποφάσεις του Συμβουλίου Εφετών ήταν αναμενόμενες, καθώς τα εν λόγω στοιχεία, και οι υποκείμενες μεθοδολογίες, επικυρώθηκαν ευθύς εξ αρχής από τη Eurostat ως πλήρως συμμορφούμενα με τα αυστηρά πρότυπα για τις ευρωπαϊκές στατιστικές. Πράγματι, η μεθοδολογία που εισήχθη για πρώτη φορά όσον αφορά στα στοιχεία του 2009, χρησιμοποιήθηκε από την ΕΛΣΤΑΤ σε όλα τα επόμενα έτη μέχρι σήμερα, και τα στοιχεία που προέκυψαν έχουν επικυρωθεί από τη Eurostat. Επιπλέον, τα στοιχεία έχουν γίνει αποδεκτά δημοσίως από τις ελληνικές Αρχές (συμπεριλαμβανομένων του Πρωθυπουργού και της Κυβέρνησης), ως παρέχοντα μια ακριβή στατιστική εκτίμηση του χρέους και του ελλείμματος στην Ελλάδα. Ακόμη και πρόσφατα, ο Πρωθυπουργός δήλωσε σε συνέντευξή του σε Γερμανική εφημερίδα “Δεν κρύψαμε ποτέ ότι αναγνωρίζουμε τα στοιχεία του [κ. Γεωργίου]”. Ενώ αναγνώρισε ότι η δικαιοσύνη και τα δικαστήρια είναι ανεξάρτητα,

προσέθεσε: "Αν όμως μας ζητήσει το δικαστήριο να καταθέσουμε υπέρ του [κ. Γεωργίου], θα το κάνουμε." Η Επιτροπή χαιρετίζει θερμά αυτή τη δήλωση. Επιπλέον, η Επιτροπή σημειώνει ότι τον Νοέμβριο του 2018 η Επίτροπος Thyssen, που είναι αρμόδια για τη Eurostat εντός της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, επιβεβαίωσε σε μια ολομέλεια του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου ότι "η Επιτροπή έχει απόλυτη εμπιστοσύνη στην αξιοπιστία και ακρίβεια των στοιχείων που παρήγαγε η Στατιστική Αρχή στην Ελλάδα υπό την ηγεσία του κ. Γεωργίου από το 2010".

Από στατιστικής άποψης, επομένως, είναι δύσκολο να κατανοηθεί η απόφαση του Εισαγγελέα Εφετών. Η Επιτροπή, χωρίς να θέλει να παρέμβει σε εν εξελίξει νομικές διαδικασίες, παροτρύνει τις ελληνικές Αρχές να βρουν κάποιο τρόπο ώστε να τερματιστεί σύντομα η διαμάχη για τα στοιχεία του 2009 και τα σχετικά στοιχεία που είχαν παραχθεί πριν από το 2009, τα οποία είχαν προηγουμένως αποτελέσει αντικείμενο σοβαρών επικρίσεων από τη Eurostat⁹. Σε περίπτωση που η ποινική δίωξη καταλήξει σε δημόσια δίκη, η Επιτροπή θεωρεί ότι θα ήταν άκρως επιθυμητό το Δικαστήριο να λάβει δεόντως υπόψη τη σαφή επικύρωση των προσβαλλόμενων στοιχείων τόσο από τις πολιτικές όσο και από τις στατιστικές ελληνικές και ευρωπαϊκές Αρχές, στο ανώτατο επίπεδο.

Όσον αφορά στην αμετάκλητη καταδίκη, τον Αύγουστο του 2017, του κ. Γεωργίου από το Εφετείο για την πλημμεληματική κατηγορία ότι δεν ζήτησε την έγκριση του πρώην συλλογικού οργάνου της ΕΛΣΤΑΤ για τα στοιχεία της Διαδικασίας Υπερβολικού Ελλείμματος του 2009 πριν από τη δημοσιοποίησή τους, η Επιτροπή, χωρίς να θέλει να αμφισβητήσει μια νόμιμη απόφαση, μπορεί μόνον να επαναλάβει αυτό που αναφέρθηκε στην 4^η έκθεσή της, δηλ. ότι ο δείκτης 1.4 του Κώδικα Ορθής Πρακτικής για τις Ευρωπαϊκές Στατιστικές αναφέρει κατηγορηματικά ότι ο Επικεφαλής της Εθνικής Στατιστικής Υπηρεσίας "είναι ο μόνος αρμόδιος για τη λήψη αποφάσεων σχετικά με τις στατιστικές μεθόδους, τα πρότυπα και τις διαδικασίες, καθώς και σχετικά με το περιεχόμενο και τη χρονική στιγμή της δημοσίευσης στατιστικών στοιχείων". Αυτό δεν μπορεί παρά να ερμηνευθεί ότι "δεν επιζητεί ούτε λαμβάνει οδηγίες από οποιοδήποτε κυβερνητικό ή άλλο θεσμικό όργανο, φορέα, υπηρεσία ή οργανισμό", όπως διευκρινίστηκε στη συνέχεια στο άρθρο 5α του Κανονισμού (ΕΕ) Αρ. 223/2009 σχετικά με τις ευρωπαϊκές στατιστικές, όπως τροποποιήθηκε από τον Κανονισμό (ΕΕ) 2015/759.

Τέλος, στην 4^η έκθεσή της η Επιτροπή ανέφερε ότι σημείωνε με ικανοποίηση την αποδοχή της σύστασης στην 3^η Έκθεσή της ότι ο Πρόεδρος της ΕΛΣΤΑΤ, ή υψηλόβαθμα στελέχη που ενεργούν κατ' εξουσιοδότησή του/της, θα πρέπει να αποζημιώνονται για τυχόν δικαστικά έξοδα τα οποία προκαλούνται από αμφισβητήσεις επαγγελματικών αποφάσεων που λαμβάνονται στο πλαίσιο άσκησης των καθηκόντων τους. Δυστυχώς, η πρόοδος ως προς την υλοποίηση αυτής της σύστασης είναι πολύ αργή. Η Επιτροπή εκφράζει την απογοήτευσή της για το γεγονός ότι η διαδικασία αποζημίωσης απαιτεί πολύ χρόνο για να

⁹ http://ec.europa.eu/eurostat/documents/4187653/6404656/COM_2010_report_greek/c8523cfa-d3c1-4954-8ea1-64bb11e59b3a

ολοκληρωθεί (5 με 10 μήνες) και παροτρύνει την αρμόδια επιτροπή να επισπεύσει τις ενέργειές της και να τηρήσει την αρχικά προβλεπόμενη δίμηνη προθεσμία για τη λήψη αποφάσεων.

Παράρτημα 1

Πληροφορίες για τα μέλη της Συμβουλευτικής Επιτροπής Ορθής Πρακτικής

- *Stephan Moens, Γενικός Σύμβουλος και Επικεφαλής Διεθνούς Στρατηγικής και Συντονισμού της Βελγικής Στατιστικής Υπηρεσίας (συνταξιοδοτηθείς την 1^η Σεπτεμβρίου 2018), ορισθείς από την Επιτροπή του Ευρωπαϊκού Στατιστικού Συστήματος (ESSC), Πρόεδρος της Συμβουλευτικής Επιτροπής Ορθής Πρακτικής*
- *Ελένη Μπήτρου, Προϊσταμένη της Διεύθυνσης Υποστήριξης Βουλευτών της Βουλής των Ελλήνων, ορισθείσα από τη Βουλή των Ελλήνων, Μέλος της Συμβουλευτικής Επιτροπής Ορθής Πρακτικής*
- *Pedro Diaz Muñoz, πρώην Διευθυντής Τομεακών και Περιφερειακών Στατιστικών της Eurostat, ορισθείς από τη Eurostat, Μέλος της Συμβουλευτικής Επιτροπής Ορθής Πρακτικής*
- *Gerry O' Hanlon, πρώην Γενικός Διευθυντής (Επικεφαλής) της Ιρλανδικής Στατιστικής Υπηρεσίας, ορισθείς από τον Ευρωπαϊκό Συμβουλευτικό Φορέα για τη Διακυβέρνηση στον Τομέα της Στατιστικής (ESGAB), Μέλος της Συμβουλευτικής Επιτροπής Ορθής Πρακτικής*
- *Δρ. Βασίλειος Ζορκάδης, Διευθυντής της Γραμματείας της Ελληνικής Αρχής Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα, ορισθείς από την Ελληνική Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα, Μέλος της Συμβουλευτικής Επιτροπής Ορθής Πρακτικής*